

СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ КОНСОЛІДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ У КОНТЕКСТІ РАЦІОНАЛЬНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

СОЛОНУХА Юлія Вікторівна
*студентка 1-го курсу ОС Магістр
спеціальності «Геодезія і землеустрій»*

Науковий керівник
ГУНЬКО Людмила Анатоліївна
*к.е.н., доцент кафедри
землевпорядного проєктування
Національний університет
біоресурсів і природокористування України,
м. Київ, Україна,
gunko_l@nubip.edu.ua*

Консолідація земель є важливим інструментом раціонального землекористування, що спрямований на покращення структури землеволодіння та землекористування. Вона має на меті усунення фрагментації земельних ділянок, підвищення продуктивності аграрного сектору та ефективне використання природних ресурсів.

Консолідація земель сільськогосподарського призначення – це процес об'єднання роздрібнених сільськогосподарських земельних ділянок або агроформувань з метою усунення недоліків у їх конфігурації, площі, структурі, розміщенні та межах полів або земельних ділянок [1].

Одна з основних проблем землеволодіння та землекористування – це фрагментація та роздрібненість земельних ділянок, їхній нераціональний розмір, дрібноконтурність, черезсмужжя та топографічна неоднорідність. Також до недоліків належать вкраплення, вклинення, ламані межі та розташування ділянок на значній відстані. Для подолання цих проблем застосовують консолідацію земель, яка здійснюється на основі спеціальних проєктів із чітким визначенням меж сільських територій або місцевостей. Головна мета консолідації – об'єднання та оптимізація земельних ділянок, що сприяє більш ефективному використанню сільськогосподарських ресурсів [1].

Європейська політика згуртованості значно вплинула на сучасний процес консолідації земель, оскільки вважає її важливим інструментом розвитку сільських територій. Об'єднання земель сприяє підвищенню ефективності та прибутковості як державних, так і приватних інвестицій у транспортну та комунікаційну інфраструктуру, комунальні послуги та меліорацію. Це також допомагає оновленню громад і зміцнює соціальну стабільність.

У багатьох громадах Західної Європи після консолідації земель було відзначено зростання кількості робочих місць, що, у свою чергу, збільшило податкові надходження до бюджету. Інтегроване управління землекористуванням і координація інтересів усіх сторін допомагають уникнути конфліктів між економічним розвитком аграрного сектору та збереженням довкілля. Проєкти з консолідації земель відіграють важливу роль у формуванні основ для інтегрованого планування землекористування на місцевому рівні [1].

В Іспанії муніципалітети при консолідації земель звертаються до реєстраційних органів для отримання даних про права власності, що фіксується в реєстрі. При продажу ділянок нові власники інформуються й можуть використати це для укрупнення володінь. У Норвегії земельною консолідацією займається Земельний суд, який також вирішує спірні питання щодо прав власності, меж та експропріації. У Німеччині й Нідерландах консолідація охоплює реорганізацію фермерських угідь, розвиток інфраструктури, відновлення сільських територій та управління природними ресурсами, що здійснюється спеціалізованими агентствами. Данія використовує добровільний підхід, здебільшого для сільськогосподарських і лісових земель, де процес організовують підприємства, що займаються повторною організацією землеволодінь [2].

Консолідація земель є ефективним інструментом раціонального використання земельних ресурсів та має такі позитивні наслідки:

1. Підвищення продуктивності сільського господарства: через зменшення витрат на обробку земель;
2. Зменшення конфліктів між землевласниками: завдяки чіткій організації меж і прав власності;
3. Захист навколишнього середовища: через створення екологічно сталих агроландшафтів;
4. Стимулювання інвестицій у сільськогосподарське виробництво та розвиток інфраструктури.

З огляду на значний досвід європейських країн, подальше вдосконалення механізмів консолідації в Україні потребує комплексного підходу, зокрема вдосконалення нормативно-правової бази, залучення інвестицій та застосування сучасних цифрових технологій у сфері землеустрою. Таким чином, консолідація земель виступає важливим інструментом гармонізації економічних, екологічних та соціальних інтересів у сфері землекористування.

Список використаних джерел:

1. Попов А.С. Консолідація земель: навч. посіб. Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2024. с. 38-55.
2. Operations manual for land consolidation pilot projects in Central and Eastern Europe. Roma: FAO, 2004. 69 p.

УДК 528.4:355.422(1-81)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

«GEOPOINT»

6-7 березня 2025 року

**PROCEEDINGS OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE**

«GEOPOINT»

6-7 March 2025

Тези опубліковано в авторській редакції

*Автори матеріалів
НЕСУТЬ ПОВНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ*

За точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей